

Věc: posudek vedoucího bakalářské práce Martina Landy s názvem *Humor, groteskno a absurdno v Kafkově „Proměně“*

Autor posudku: doc. Mgr. Jakub Češka, Ph.D.

Práce Martina Landy představuje samostatný a suverénní interpretační výkon. Obsahuje totiž to, co většině bakalářských prací schází: zřetelně vymezené (střídmě a svéprávně omezené) interpretační pole, kterým je Kafkova *Proměna*, jasně formulované ústřední téma (groteskno), poměrně široká a bezpečně zvládnutá literárně teoretická literatura, ale také sekundární literatura, a to ať již k interpretaci *Proměny*, nebo ke Kafkovu dílu obecně.

Autor nakládá se sekundární literaturou účelně, proto lze také odpustit místy ne zrovna pečlivé odkazování, neboť z kontextu je zjevné, z čeho autor čerpá a hlavně o čem je řeč. Tudíž součástí jeho práce je pouze to, co poskytuje určitý interpretační rámec sledovanému tématu (i když se autor pouští i do svérázných recepčních vod feministické kritiky, ovšem s citelnou kritickou distancí). Tudíž práce se nelomí do dvou ne zcela souvislých částí, jak tomu bývá ve valné řadě prací téhož druhu obvyklé, kde jsme nejprve svědky toporně parafrázované teorie (teoretických statí), která je pak také – z logiky věci, ale ne zcela pochopitelně a patřičně – aplikována na nic netušící materiál (pod sankcí aplikované teorie).

V bakalářské práci Martina Landy jsou provázány teoretizující a esejistické pasáže s interpretačními, práce je navíc pěkně napsána, a již pouze stylová hladina prozrazuje, že autor je v tématu doma a že mu dobře rozumí. V tom, že jsem předloženou práci charakterizoval zčásti negativně (tedy jak se odlišuje od většiny bakalářských prací), se do jisté míry zrcadlí také způsob, jakým autor o svém tématu pojednává, neboť jak přiznává, hodlá klást vůči sobě jednotlivé interpretační průhledy, přitom ale sám nezaujímá nějaké vlastní vyprofilované stanovisko. Autorův interpretační hlas je v práci sice přítomen (v parafrázách a dílčích komentářích k překládaným teoretickým hypotézám), bohužel je však poněkud utlumen, jako by se autor zdráhal dát najevo, co si o interpretačně přetížené novele sám myslí. Přestože můžeme připustit, že to říká již tím, jak se staví k tomu, co říkají ostatní, takto je ale jeho stanovisko rozptýlené.

Mohl by autor při obhajobě představit svoje vlastní stanovisko? Třebaže můžeme připustit, že Kafkova *Proměna* je textem, o který se rozbíjejí interpretační prisvojovací strategie, má to proto znamenat, že jej nelze interpretovat? Nemohli bychom toto tvrdit také o řadě dalších literárních děl, neboť překérnost výkladu spočívá ve figurativnosti (či bytostné metaforičnosti) díla, aniž bychom mohli jednou provždy určit, čeho je vlastně metaforou? Proto se také interpretace se změnou interpretačních škol nutně musí měnit, třebaže se týkají stále stejného díla. Nelze pro konkrétní dílo přeci jenom nalézt určitý adekvátní interpretační rámec?

To, čím tato bakalářská ční nad ostatní, může být v jistém ohledu – a patrně při nepozorném čtení – také její slabinou, neboť postrádá obvyklou strukturu (teoretizující úvod), kterou

následují interpretační pasáže, aby bylo v závěru shrnuto, k čemu autor dospěl. Z práce je totiž zřejmé, že dílčí perspektivy, které autor v průběhu práce velmi přesvědčivě představuje, nelze na závěr shrnout do několika jednoduchých tezí, neboť jsou zdrojem svého vlastního kontextu, který nelze převést (bez toho, aby zůstaly tím, čím jsou) do schematizujícího závěru. Přesto se ale zdá, že práce vyznívá do ztracena (možná to byl autorův záměr), jelikož ústí do bonmotu, žertu nebo enigmatické šifry: „DoBROUK noc“. S ohledem na celou práci, její vyváženost, srozumitelnost, vydatnost, mi takto ustřížený závěr přijde poměrně málo. Tím se vracím k již položené otázce, jestli by autor mohl představit vlastní interpretační hypotézu?

Přes drobná formální zaváhání a ne zcela zřetelně formulované autorovo stanovisko, hodnotím práci rozhodně jako výbornou.

28. 1. 2015

Jakub Češka